

ที่ กสศ ๐๔/๒๕๖๔/๒๕๖๗

๒๙ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง มาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลับเป็นศูนย์
(Thailand Zero Dropout)

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี
 ๒. พระราชบัญญัติของทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
 ๓. สรุปรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหาร กสศ. เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
 ๔. มาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลับเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout)
 ๕. รายการ QR CODE

ด้วย กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ขอเสนอเรื่อง มาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลับเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout) ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบ และมอบหมายให้นำร่องงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๖๔ มาตรา ๕ (๑) และนายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

ตามพระราชบัญญัติของทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๓ (๒) บัญญัติให้คณะกรรมการบริหาร กสศ. มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการและผลการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาเพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๒.๑ เนื่องจากสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาของประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงขึ้น และส่งผลเสียหายต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) ที่อัตราการเกิดใหม่ลดลงอย่างมาก การพัฒนาประชากรเด็กและเยาวชนในฐานะทุนมนุษย์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการค้นหา ติดตาม และคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา แล้วให้มีความพร้อมและสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

/๒.๒ เพื่อสนับสนุน ...

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่เกียรติยศด้านการศึกษาตามมาตรฐานที่เสนอได้ทันก่อนวันเปิดภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ (วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗) จึงเห็นควรเสนอเรื่องนี้ต่อคณะกรรมการศูนย์เป็นการเร่งด่วน

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ สภาพปัจจุบัน

สถานการณ์ปัจจุบันเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษาของประเทศไทยปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกพื้นที่ สร้างความเสียหายแก่โอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และส่งผลให้ประเทศไทยยังคงติดกับประเพณีได้ปานกลางมาหลายปีกว่า ๓๐ ปี ลักษณะการแข่งขันความท้าทายของการเป็นสังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) และอัตราการเกิดใหม่ลดลงอย่างมาก ดังนั้น ประชากรเด็กและเยาวชนเป็นทุนนமนุษย์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศในอนาคต จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการค้นหา ติดตาม และดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาแล้วให้มีความพร้อมและสามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๓.๒ การดำเนินงานที่ผ่านมาของ กศศ.

ในการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาที่ผ่านมา กศศ. ได้ช่วยเหลือและป้องกันการหลุดออกจากระบบการศึกษาของกลุ่มเด็กและเยาวชนในระดับปฐมวัยจนถึงการศึกษาภาคบังคับ โดยจัดทำเป็นโครงการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ รวม ๑๒ จังหวัด ส่งเสริมกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน สังคม เกิดเป็นวัตถุประสงค์ของการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรืออดอยู่โอกาสในมิติต่าง ๆ ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือดูแลช่วยเหลือตามความเหมาะสมสมรรถนะ รวมทั้งร่วมกับภาคเอกชนพัฒนาพื้นที่ตัวแบบใน “โครงการมาตรการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จังหวัดราชบุรี (Zero Dropout)” ผลการดำเนินงานดังกล่าวปรากฏในรายงานประจำปี ๒๕๖๕ ของ กศศ. ซึ่งคณะกรรมการศูนย์มีมติรับทราบแล้ว (๖ มิถุนายน ๒๕๖๖)

๓.๓ คำริของนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

นายกรัฐมนตรีมีข้อสั่งการให้มีการดำเนินงานตามนโยบายด้านการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงศึกษาธิการ และ กศศ. บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลและทะเบียนนักเรียนรายบุคคลที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบ และได้กล่าวแสดงในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๗ ว่า รัฐบาลมุ่งมั่นให้เด็กทุกคนไม่หลุดจากระบบการศึกษา มุ่งบรรลุเป้าหมาย Thailand Zero Dropout แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พัฒนาการเรียนที่ยั่งยืน ให้ตรงความต้องการ เน้นทักษะอาชีพและทักษะชีวิต และให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณค่าต่อไปในอนาคต โดยจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เกิดระบบสารสนเทศแสดงข้อมูลของเด็กเยาวชนทุกคนในระบบการศึกษา โดยเฉพาะข้อมูลของเด็กเยาวชนที่ขาดแคลนและต้องการโอกาส

๓.๔ ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กสศ. ได้จัดให้มีการประชุมหารือการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลทะเบียนนักเรียนรายบุคคลที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้เข้าสู่ระบบ ประกอบด้วยผู้แทนจาก ๖ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข และ กสศ. ระหว่างเดือน มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๗ ที่ประชุมเห็นชอบในการร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าว และได้จัดทำร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้งเห็นชอบให้ กสศ. เสนอเรื่องมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายเด็กและเยาวชนในกระบวนการศึกษาให้ถูกต้องเป็นสุนัย (Thailand Zero Dropout) ต่อคณะกรรมการบริหาร กสศ. ต่อไป

๓.๔ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหาร กสศ. ต่อคณะกรรมการบริหาร กสศ. ได้พิจารณาข้อมูลและสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนนอกรอบการศึกษา ผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว ประกอบกับคำริช่องนายกรัฐมนตรีข้างต้น และความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นควรเสนอมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายเด็กและเยาวชนในกระบวนการศึกษาให้ถูกต้องเป็นสุนัย (Thailand Zero Dropout) รวม ๔ ประการ ดังนี้

๓.๔.๑ มาตรการค้นหาเด็กและเยาวชนนอกรอบการศึกษา ผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การค้นพบเด็กและเยาวชนนอกรอบการศึกษา ดังนี้

(๑) บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของเด็กและเยาวชนระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ของกระทรวงมหาดไทย รวมทั้งข้อมูลจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงสาธารณสุข โดยเห็นควรให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๒) พัฒนาระบบสารสนเทศกลางในระยะยาวเพื่อรับการบูรณาการข้อมูลและค้นหาใหม่ประสิทธิภาพ โดยจะเสนอคณะกรรมการบริหาร กสศ. แต่งตั้งคณะกรรมการกลางระดับชาติขึ้น มีองค์ประกอบเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๔.๒ มาตรการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนนอกรอบการศึกษา โดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนแต่ละรายทั้งด้านการศึกษา สุขภาวะ พัฒนาการ สภาพความเป็นอยู่ และสภาพสังคม ดังนี้

(๑) จัดการศึกษาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้วยกลไกคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยมีผู้อำนวยการจังหวัดเป็นประธาน รองผู้อำนวยการจังหวัด และศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองประธาน และหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ

(๒) ช่วยเหลือ ดูแล และส่งต่อเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาด้วยระบบการจัดการรายกรณี (Case Management System: CMS) และการบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่โดยเห็นควรให้กระทรวงมหาดไทย (โดยผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ กสศ.

๓.๕.๓ มาตรการจัดการศึกษาและเรียนรู้แบบยึดหยุ่น มีคุณภาพ และเหมาะสมกับศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละราย โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาและพัฒนาเต็มศักยภาพของตนเอง ดังนี้

(๑) จัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่ยึดหยุ่น โดยให้การรับรองคุณวุฒิหรือเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษา/ใบประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ ระหว่างการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(๒) ยกระดับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรระดับพื้นที่ ห้องถัน ชุมชน องค์กรทางศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีความยึดหยุ่นเหมาะสมกับพื้นที่และสภาพสังคม

(๓) ส่งเสริมการจัดการศึกษาหรือเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน หรือที่เรียกว่า Learn to Earn ร่วมกับผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ/วิชาชีพของเด็กและเยาวชนในการทำงานจริง ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และให้มีรายได้เสริมในระหว่างการศึกษา

ในการขับเคลื่อนมาตรการนี้ เห็นควรให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาหรือเรียนรู้ในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงแรงงาน หน่วยจัดการเรียนรู้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรทางศาสนา หรือหน่วยงานอื่นๆ มีส่วนร่วมดำเนินการ

๓.๕.๔ มาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการภาคเอกชนให้เข้ามาร่วมจัดการศึกษาหรือเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อกระตุนให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ในลักษณะ Learn to Earn ให้เด็กและเยาวชนอายุ ๑๕ - ๑๘ ปี ได้พัฒนาทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เหมาะสมตามศักยภาพและมีรายได้เสริมระหว่างการศึกษา ดังนี้

(๑) ส่งเสริมหรือจูงใจผู้ประกอบการที่เข้าร่วมจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานด้วยมาตรการหรือกลไกทางภาษี โดยเห็นควรให้กระทรวงการคลังพิจารณาดำเนินการต่อไป

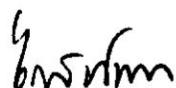
(๒) สนับสนุนให้สถานประกอบการเข้าร่วมจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน โดยเห็นควรให้ กระทรวงแรงงานพิจารณากำหนดมาตรการที่เหมาะสม

๔. ข้อเสนอของ กสศ.

กสศ. เห็นสมควรเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกรอบการศึกษาให้กล้ายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout) และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการตามที่เสนอแนะไว้ด้วย ขอขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายไกรยส ภาราวาท)

ผู้จัดการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

ผู้ประสานงาน: นางสาววิญญา แก้วเกตุ

โทรศัพท์: ๐๘ ๒๐๙๖ ๕๕๕๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: warittha@eef.or.th